FONS
JOAN SOLER

Endavant

FEDERACIÓ
DEMOCRACIA
SOCIALISME

BUTLLETI INTERIOR DEL MOVIMENT SOCIALISTA DE CATALUNYA

PRIMERA ÉPOCA Nº 20
12 FEBRER 1946

FUNDACIÓ R. CAMPALANS
DOCUMENTACIÓ

Editorial

El Govern de la Generalitat i el Consell Nacional

La constitució del Consell Nacional de la Democràcia Catalana com a organisme que s'ha donat l'interior per a dirigir la seva acció d'alliberament, no vol pas dir que hagi variat el concepte d'unitat i que hom s'inclini a desconèixer la necessitat de fer, conjuntament amb la de l'exili, una política general d'alliberament. Podien haver-ho fet creure les al.lusions que se li fan — sense anomenar l'organisme — en els acords del Govern de la Generalitat i en el discurs que el senyor Pi i Sunyer féu a Perpinyà en nom del seu Partit.

La política catalana de l'interior, no ha variat. La caracteritza, més que res, un constant desig d'unitat, més intensament sentit que a l'exili, per la presència física de l'enemic. Els de l'interior ho tenen tot perdut, i, per tant, no hi ha hagut cap interès creat de partit o privilegi institucional que primès per damunt del sentiment col.lectiu.

La política catalana de l'exili no ha fet res més que assajar de concretar-se orgànicament sense guanyar, pero, ni en precisió ni en claredat. La cooperació política per a una finalitat comuna s'ha fet difícil perquè se l'ha supeditat al desig d'axar-la damunt els interessos particulars d'un partit.

Amb concepcions i tàctiques tan diferents, era difícil la sincronització perfecta i total entre l'interior i l'exili. Només es podia aconseguir la unitat, i despertar un interès d'acció política, axant-la damunt la base de les forces de l'interior que són les que, efectivament, la senten i practiquen potencialment des del 1939. Les determinacions i l'exemple de l'interior representen una autoritat i un prestigi sentimental que pot reprendre l'ascendent necessari damunt l'opinió que les institucions de l'exili no han tingut l'encert d'inspirar.

El perill seria que un nou assaig fos mancat i mermés novament el prestigi de les persones, dels partits o de les institucions damunt de les quals recau la iniciativa. Una opinió decebuda i no habituada després de set anys a l'exercici polític democràtic — sobretot les joves generacions — corre el risc d'inclinar-se a acceptar perills de mal menor que de moment li sembli que poden alliberar-la del sofriment físic del franco-falangisme, encara que moralment aquestes solucions no la satisfessin.

El moment és de prou gravetat i pot abocar-nos a la necessitat de determinar una actitud de trascendència. Un divorci entre l'exterior i l'interior podria produir dues interpretacions de la situació degut a la diferència de clima polític que vivim uns i altres. Com a conseqüència, les decisions podrien resultar sensiblement diferents, per a no dir antitètiques.

Concebre les discrepàncies entre el Govern de la Generalitat i el Consell Nacional de la Democràcia Catalana solament com un problema de sobirania institucional, seria no entendre'l. El problema d'atribucions, de sobirania, és més una qüestió de forma que de fons. Tots hem d'estar d'acord en què el Consell Nacional guanyi la màxima autoritat a l'interior per a garantir-ne el control. Sense això, el propi Govern de la Generalitat seria un cos sense substància. Aquesta autoritat no s'aconsegueix sinó s'interpreta fidelment la sensibilitat interior i si el Consell Nacional no posseeix tota la independència per a intervenir agilment en qualsevol situació que es creï.

Val més plantejar el problema sobre la voluntat de mantenir una coordinació sentida sincerament entre el Govern i el Consell Nacional, que no plantejar-lo a l'entorn del principi de sobirania. Tota concepció política d'alliberament que el Govern volgués imposar com a conseqüència d'aquesta interpretació formalista, es desarticularia per ella mateixa dominada per les situacions interiors que es poden inopinadament presentar.

Hi ha solament una solució viable que, sense evitar del tot els inconvenients naturals de sincronització, establiria una corrent constant d'identificació entre el Govern de la Generalitat a l'exili i el Consell Nacional a l'interior: és que la composició de l'un i de l'altre sigui idèntica. Els mateixos partits i organitzacions que farien de bastida institucional a l'interior com a l'exili, reflexarien per igual, als dos organismes, llur identificació particular.

Tots estem convençuts que és necessari elevar el to de la política catalana. Un exemple, entre tants, que dóna idea de la deixadesa moral del nostre clima polític, és que sigui possible a un membre del Govern de la Generalitat tractar públicament, en la seva premsa, de traidor i venut a Franco el Consell Nacional que han constituït clandestinament els partits a l'interior, i el seu President. La Resistència de Catalunya i els catalans de l'exili volen saber si el Govern de la Generalitat, amb el seu silenci, es farà solidari d'aquesta actitud inqualificable. La mesura de cada un dels homes que en formen part està, aquesta vegada, sense equívocs possibles, posada a prova.

Si es vulgués, avui pot començar-se, encara, una cura de prestigi de les institucions i retornar la fe a l'opinió.

LA MONARQUIA, aparentment divorciada del franquisme, vol reinstal.lar-se a Espanya. Després d'haver estat el suport de la política criminal de Franco, els monàrquics fan semblant de conspirar per tal d'heretar el poder. Aixi, tot quedaria en familia.

PARAULES I FETS

per Ambrosi CARRION

LA POLITICA CATALANA — sobretot aqui, a l'exili — es nega en una mar de paraules i de lletra escrita. Cada partit, cada grup, té, quant menys, el seu Butlleti interior, i allà s'aboquen tots els topics, s'expressen tots els odis i s'entonen cantates — unes de mala fe i altres no tant — a la llibertat i al redreçament de Catalunya. La mort d'un guàrdia civil, en una lluita sostinguda per uns quants resistents contra la fatídica institució, pren en la noticia la importància i la infla d'un episodi de la guerra de Troïa.

Tot plegat, ens temem que no sigui altra cosa que paraules, paraules per tal de mantenir encès el foc de l'entusiasme d'una massa que no té personalitat, encara, ni iniciativa, pero que els interessats senten que se'ls escorre com l'aigua entre els dits.

D'aquest xim-xim, d'aquest « bourrage de crânes », no en diriem res si al costat no hi veiéssim una nota de delacio propia del confident més vulgar de qualsevol policia. La delacio és sempre una cosa repugnant i res no pot justificar-la. A l'adversari, a l'enemic, se'l desemmascara, s'hi lluita com sigui, pero sempre cara a cara. No es va a xiuxiuejar a les orelles de l'enemic comu, perquè sigui aquest qui obri en conseqüència, sino que es dona el pit en la lluita. A fi de comptes, paraules i res més que paraules, que no sabem ben bé si apunten a determinada persona o si responen a una maniobra política per tal de desfer-se de quelcom que els fa nosa o els espanta.

De tant en tant, també es llença la consigna de la unitat; unitat en la qual, segons els seus propagandistes, ha d'entrar-hi tothom, encara que es tracti de monarquics, falangistes penedits, o militars enrolats en l'exèrcit franquista. Unitat que ressucita aquella formula de la difunta « Union Nacional » quan ens parlava, en els seus periodics, de l'aliança amb el senyor Gil Robles, aquell que, entre altres coses, fou ministre de la guerra i tingué com a sots-secretari el « Caudillo ». Paraules... paraules buides de sentit per a dirigir-se al poble esclavitzat demanant-li la unio amb els seus opresors d'ahir i que es disposen a ser-ho el dia de demà. Paraules i consignes que son un insult i una befa per a tots aquells que llanguexen en les presons de Franco, per als que es migren en l'exili, per als que han pogut retornar amb vida dels camps d'extermini d'Alemanya, portant com a unic bé una esperança; pels que han caigut afusellats a la Peninsula, pels que encara hi cauen, condemnats per « atracadors », perquè ara el general grotesc no n'afusella de politics.

Si vulguéssim comentar totes les paraules inutils, nocives o imbècils, no acabariem mai. De fets, pero, ben pocs; cap. Els fets, en tots cas, ens venen per un altre conducte, amb una força tant extraordinària, que desperten, ben entès i natural, la baladreria d'aquesta allau que contempla com s'acaba, com es desfà a poc a poc la trista farsa que havien muntat per enganyar, amb paraules, la nostra gent. Eos referim a la constitucio del « Consell Nacional de la Democracia Catalana » creat per tots els partits, organitzacions i moviments, i que a més de recolzar-se en la massa sana i sensible del poble, sent el caliu dels exiliats a França, a Londres, a Bèlgica i en terres d'Amèrica.

I davant d'aquest fet els baladrers només tenen la paraula per a delatar i difamar (no dic ofendre) o per a fer l'apologia d'un govern pel sol motiu d'ésser-hi representats.

* * *

AQUEST fenomen, en un altre aspecte, es dona també en la politica internacional, en tot allo que fa referència al nostre problema. Pero aqui és la historia de les bones paraules. Pel cas de la peninsula Ibèrica, no hi ha govern ni home representatiu de les democràcies del mon, siguin les petites o les grans, que no tingui un seguit de mots afalagadors i amicals per a nosaltres. Tots desitgen veure caure Franco, pero cap d'ells no és capaç d'apuntalar-nos per a què li donem l'empenta. S'han de trencar les relacions, pero no es trenquen. I això és perquè el mon — aquest mon democrata que tant ens estima, — sap que per damunt dels sentiments hi ha els interessos economics.

Amb aixo estem completament d'acord. Solament que l'economia nosaltres la mirem des d'un punt completament oposat al llur. Aquesta guerra que es fa en nom de la llibertat dels pobles, pel millorament de los masses desposseïdes, ha acabat per a mostrar-se'ns com el triomf del capitalisme. Millor dit: el capitalisme, que sap el què vol i el què fa, tracta de fer caure la balança del seu canto. I per tant, no cal anar depressa a trencar amb Franco ni a eliminar-lo. A més d'ésser compiaent i generos, el territori de l'estat que tiranitza pot ésser, el dia de demà, la base d'atac contra aquestes masses populars que comencen a creure que han estat enganyades. Elles s'han fet matar per acabar amb el feixisme; elles han votat, després, governs democrates i socialistes per a què comencessin a bastir una vida nova més justa, i elles han posat la confiança en uns governs que els hi ho havien promès aixi. Pero quan ha arribat l'hora de les realitzacions, gairebé tot — tot en allo que és referèix a nosaltres — s'ha convertit en un doll de paraules ensucrades.

L'economia, els interessos dels pais respectiu reclamen que sigui aixi. En lloc d'aquell sentit internacional de solidaritat dels pobles que havia de sortir de la guerra veiem alçar-se altra vegada el xovinisme àvid, provocador de les grans catàstrofes internacionals. La llopada política fa rotllo al voltant de l'os — la carn la menjà la guerra — allargant les urpes i ensenyant els ullals. I amb tot aixo, què se'ls en dona a ells el fet d'Espanya i de Catalunya! Arregleu-vos vosaltres mateixos, ens diuen de manera elegant i diplomàtica, mentre un professor, uns diputats, o uns delegats de bona fe, criden i es malmenen per nosaltres. Com sempre, paraules, paraules paraules...

El que compta, pero, son els fets.

EL PRESIDENT GIRAL HA ARRIBAT A FRANÇA

El senyor Josep Giral, President del Govern de la Repùblica, ha arribat a França.

Abans de deixar l'Amèrica, el President ha sostingut una llarga conversa amb M. Acheson, Sots-secretari d'Estat americà, i una altra amb M. Bonnet, Ambaixador de França, sobre el problema espanyol.

Gairebé al mateix temps, a Londres, l'Assemblea de l'ONU adoptava, per unanimitat, una resolucio excluint definitivament l'Espanya franquista del concert de les Nacions Unides.

Aquesta resolucio encoratjadora és, pero, com totes les promeses que se'ns han fet fins ara, massa vaga. No n'hi ha prou amb fer el buit a l'entorn de Franco; no n'hi ha prou d'aillar el franquisme de tota relacio amb el mon democràtic. Cal especificar. Cal que les Nacions Unides recolzin favorablement el Govern republicà. Cal que l'O.N.U. reconegui la Repùblica Espanyola com el règim legal d'Espanya.

Atreure constantment, infatigablement, irresistiblement, la democràcia mundial pel camí de la justicia, heus aci la tasca del Govern de la Repùblica.

En arribar a França, el senyor Giral no pot desconèixer les grans perspectives que s'obren a la Repùblica. No pot menysestimar, tampoc, la gravetat del moment i la necessitat d'endegar ràpidament una accio enèrgica.

Un bon començament d'aquesta accio seria — com es diu que el Cap del Govern en té la intencio — una reunio de conjunt amb els Presidents de Catalunya i Euzkadi per tal d'emprendre una accio comuna d'alliberament de la Peninsula.

Ho trobem encertat. Es un dels preliminars que el Consell Directiu del M. S. de C. ha indicat tothora com el primer pas per a una actuacio eficaç i responsable. Desitjariem que aquest pas es fes, i ens plauria que, estretament lligada amb el combat que mena la Resistència, s'endegués ràpidament una politica efectiva de recuperacio de la democràcia ibèrica basada en la llibertat nacional dels pobles peninsulars.

En donar la benvinguda al President Giral, ENDAVANT li desitja, alhora, un bon encert en la seva actuacio.

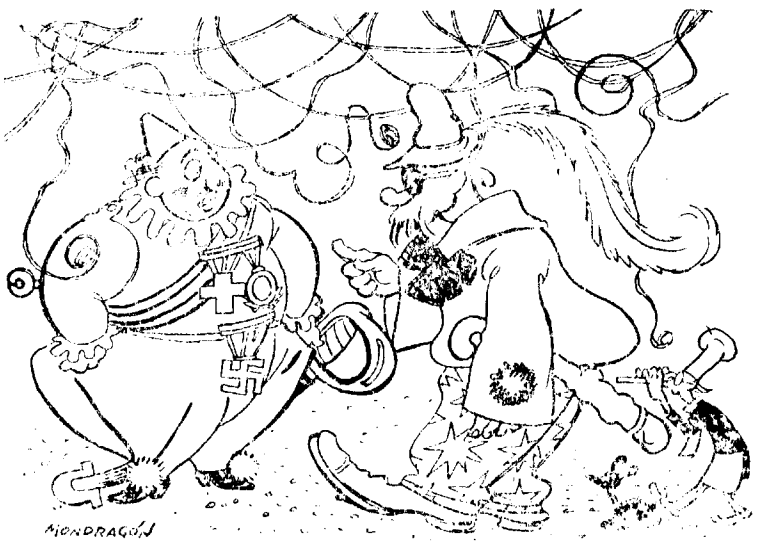

Dibuix de Mondragon

EL TRAGIC CARNESTOLTES

— Avui havieu d'haver escollit una altra disfressa. Aquesta ja la coneix tothom, pobre home!

Notes i Comentaris Politics

El viatge del pretendent

Mentre la democràcia francesa, conseqüent amb la seva politica de reprobacio del franquisme, ofereix estada al President Giral, un altre fet de no menys importància reté, aquests dies l'atencio de la premsa mundial a la recerca de sensacionalisme. Parlem del viatge del pretendent D. Juan a Lisboa.

En passar per Londres, el pretendent ha volgut donar al seu viatge un contingut i un abast politic les proporcions del qual no podem, ara com ara, determinar. En tot cas el seu pas per la ciutat anglesa ha reforçat considerablement els objectius hipotètics del seu trasllat.

No està en el nostre ànim fer consideracions a la lleugera : menys ho està encara, pero, desentendre'ns i donar per no ocorregut un fet que no deixarà de provocar profundes repercussions en l'esperit del nostre poble tant i tan justament sacrificat als interessos internacionals.

A l'hora d'escriure aquestes ratlles, la premsa ens aporta la noticia dels primers incidents ocorreguts com a conseqüència de l'arribada a Lisboa de D. Juan. A Madrid, i en altres ciutats espanyoles, els elements monàrquics prenent la devantera, han manifestat a favor del pretendent. Manifestos, banderetes or i sang en les quals s'hi llegia « Viva D. Juan », han estat profusament repartides. Altres incidents, i nombroses detencions d'elements monàrquics massa vehements, han estat operades un xic arreu-arreu. Els propòsits politics d'aquests aldarulls son clars : crear un ambient que, degudament explotat, ha de plaçar els sectors monàrquics a l'avanguarda de l'oposicio contra el franco-falangisme. Aixo aconseguit, els monàrquics trobarien amb relativa facilitat la manera de fer-se passar, als ulls de l'estranger, com els hereus directes del règim franquista en el més pregon de la seva crisi congènita.

Més interessat en posar terme al problema espanyol que en restablir la legalitat republicana, l'esperit democrata internacional, passant per damunt de la dualitat de règim, risca d'afavorir els interessos monàrquics en perjudici de les institucions republicanes.

En l'ambient internacional, els valors monàrquics han registrat una alça considerable en el curs d'aquestes dues darreres setmanes. El fet de poder recolzar-se en sectors considerables de « forces vives » de l'interior, en un grapat de generals en actiu i, sobretot, en les grans masses de descontents per a qui el simple enderrocament de Franco significaria ja una millora, juguen favorablement a les intencions del pretenent. Aquest, pero, no arribarà mai a dissipar la incertitud del seu joc si prèviament no compta ja sigui amb el beneplàcit de les forces populars representandes per l'Aliança Nacional de les Forces Democràtiques, ja sigui amb el consentiment del propi règim franquista.

Si bé la primera possibilitat s'avera dificil d'obtenir, la segona és gairebé probable que tard o d'hora hi donarà la seva acquiescència.

De més en més clar, a mesura que el temps transcorre sense obrir noves perspectives a les solucions republicanes, el problema espanyol necessita una atencio especial per part de les institucions de la Republica, si tota vegada aquestes mantenen sincerament — com volem creure ho — la immutabilitat del principi que representen com a única solucio viable i justa del problema espanyol.

Una atencio especial, pero, del problema que manté la Peninsula en esclavatge i bona part dels seus fills en l'exili, no vol dir, tanmateix, repetir constantment els victors a la República i omplenar els nostres periodics de lloances a les seves institucions. Vol dir, essencialment, fer obra positiva obra de contra-atac, obra de recuperacio moral i politica en tots els terrenys, a l'exterior com a l'interior. I sobretot a l'interior, on els instruments de rèplica i de penetracio existeixen des de llarga data.

Que aquests instruments de resistència — l'Aliança Nacional de Forces Democràtiques a Espanya, i el Consell Nacianal de la Democràcia Catalana a Catalunya - donin el rendiment màxim, que la temptativa de restauracio monàrquica ensopegui invenciblement amb la legalitat republicana i amb la fredor i indiferència dels nostres pobles, [està en mans dels governs de la República i de Catalunya. Que aquests donin una ordre, que aquests deleguin als organismes de resistència llur autoritat, i demà la República reviurà en totes les llars, anidarà de nou en l'esperança del poble, escalfarà l'ànim i encendrà la sang en la voluntat unànime de vèncer...

Que, per contra, la inhibicio de les nostres institutions cabdals en la lluita interior persisteixi, i la resposta no es farà esperar. La monarquia juga avui la seva carta decisiva.

Politica de claredat

M. Bevin — ha dit un periodista — ha iniciat a l'O.N.U. una nova època de claredat i de franquesa en les relacions i en el llenguatge diplomàtic.

Les qualitats de M. Bevin son d'aquelles que captiven els auditoris. A nosaltres tampoc no ens han deixat insensibles, i fins voldriem trobar-les en tot home públic. Aixo dit, pero que ens sigui permès posar en dubte la reeixita del Ministre laborista.

La politica, com la diplomàcia, és una iniciacio de la qual el sobreentès, el miratge, el mot reticent, la frase inacabada i el conciliàbul, etc, etc. son regles fonamentals i immutables. Parlem de la gran politica i de la gran diplomàcia ; de la politica que fan aquells que no es depenen directament i de la diplomàcia que teixeixen aquells que no en troben subjectes a les seves incidències. Per a nosaltres, per als qui en fem l'objecte, la politica i la diplomàcia tenen ben entès, una altre moral.

Una moral que no ens permet admetre com a bona ni com a justa la tàctica diplomàtica que tendeix a silenciar i a passar per sota taula els grans problemes que es plantegen a la consciència democràtica mundial ; una moral que es refusa a justificar les causes en nom de les quals es pretèn eternitzar la solucio del nostre problema.

Que a l'Assemblea de l'O N.U. s hagin plantejat cruament els problemes politics de Grècia, els que s'han derivat de l'ocupacio russa de l'Iran, i els de tants altres països no vol dir que la diplomàcia internacional empri actualment un llenguatge més o menys franc que en l'avantguerra. En tot cas significaria, al nostre entendre, que la rivalitat d'interessos o la defensa apassionada de certes concepcions han portat les grans figures politiques de l'O.N.U a cercar, en el llenguatge directe, l'exposicio precisa d'una situacio excepcional.

Sosteniment del combat interior de la Resistència

Durant l'any que acabem de passar hem vist nèixer, desaparèixer o decrèixer, organitzacions que a l'exterior — a les Amèriques a Anglaterra i a França — feien cavall de batalla de l'assistència al combat resistent de l'interior. Aquest desig de col.laboracio moral i material de l'exili en la lluita interior, tan lloable en tots els aspectes, no ha donat, tanmateix, els brillants resultats que s'escomptaven.

Facilment propens a l'enyorament i a la solidaritat sentimental els nostres compatriotes no han sabut trobat el camí de l'emulacio que havia de menar el combat per la República, a través de la Resistència, fins a la victoria definitiva damunt del franquisme Les recaptes i subscriptions de tota mena, l'aportacio economica de l'exterior, el sosteniment decidit de l'accio resistent de l'interior, no ha aconseguit en cap moment, els seus veritables objectius. Sense ésser quantioses, les quantitats recollides ací i allà en nom de la Resistència, son lluny d'ésser despreciables. Els nostres companys de l'interior, de poder-ne disposar, haurien pogut intensificar la seva tasca corrossiva i de combat contra el franquisme. Malhauradament, ben pocs d'aquests cabals han arribat a mans de les veritables organitzacions resistents i massa s'han perdut, sense misteri, en propaganda, sino inutil, un bon xic mancada d'eficiència i d'orientacio.

Al començar l'any nou, el problema del sosteniment economic de la Resistència interior es planteja amb més acuitat, si es pot, i amb més urgència. A la descomposicio del règim franquista, la Resistència interior ha d'oposar-hi de més en més la seva accio enèrgica i decidida. El combat redobla cada dia la seva intensitat. La seva eficàcia depèn, pero, en una gran mesura, dels mitjans economics disponibles. Les crides urgents que ens arriben son cada dia més angoixoses, més patètiques. En cert aspecte, vergonyoses per a aquells a qui van adreçades.

Fins avui, aquest espectacle llastimos era irremeiable. Les diferències d'apreciacio havien atomitzat la politica de l'exili, i particularment, la politica catalana. Avui, pero, la presència del Consell Nacional de la Democràcia Catalana hauria de produir la concentracio de les activitats dels que ens hi sentim identificats i la unificacio de totes les voluntats galvanitzades en un suprem desig d'alliberar Catalunya.

A l'exterior, totes aquelles organitzacions politiques i moviments de resistència que se senten integrats i representats en el C. N. D. C., haurien de plantejar-se el problema del sosteniment de la Resistència interior i responsabilitzar-se'n plenament.

Agrupar a l'exterior les delegacions dels partits i moviments que estan representats en el C. N. D. C. per tal de mobilitzar el més gran nombre possible d'adherents per a una tasca ininterrompuda de recollir fons destinats a la Resistència, centralitzar aquest fons economic, fiscalitzar-ne la distribucio als organismes resistents de l'interior, i assenyalar per aquest camí la nostra voluntat de col·laboracio amb la Resistència, son tasques totes elles que urgeix posar en pràctica.

Pel moment, com un primer pas, ens sembla que les delegacions a l'exterior dels partits i moviments representats en el C N. D. C. son els més indicats per a prendre en mans aquesta iniciativa.

En fer-la, no ens mou altre desig que el que es desprèn d'una intima i imperiosa col laboracio per reeixir en la tasca que s'ha assenyalat el C.N.D.C. en la seva voluntat altament patriotica d'alliberar Catalunya.

Que la proposta francesa d'analisi tripartita del problema espanyol sigui continuament descartada i silenciada fins al punt d'ignorar ne la seva sort, heus ací que ens il.lustra més a bastament sobre la pretesa reeixita de M. Bevin en el seu intent de renovar el llenguatge diplomàtic.

Mentre no trobem a les grans democràcies en el camí de la defensa de la República espanyola, mentre el nostre problema no sigui evocat a plena llum i amb totes les conseqüències, no podrem creure que Bevin, Vichinsky o Byrnes hagin reeixit a fer, del llenguatge diplomàtic, l'instrument d'una politica de franquesa i de claredat.

Avui com ahir, la diplomàcia internacional s'endega al marge de la misèria dels homes i dels clams de llibertat dels pobles.

Reunio al Casal de Catalunya de Perpinyà

Tal com estava anunciada, el diumenge 3 de febrer tingué lloc una rèunio del Casal de Catalunya de Perpinyà a la sala Arago d'aquesta vila. L'assistència, nombrosa, aplaudi l'informe del Secretari del Casal, senyor Garcia Castillet, i el comentari que hi féu el senyor Joan Alavedra, President de l'entitat.

Les eleccions per al renovament de la Junta del Casal de Catalunya confirmà en llurs càrrecs els membres que l'han integrat fins ara. Aquest vot de confiança renova l'esperit de germanor que ha regnat a tothora entre els socis del Casal.

El senyor PI i SUNYER a Perpinyà

El passat diumenge, 27 de gener, el senyor Carles Pi i Sunyer donà, al cinema Paris, una conferència en el curs de la qual fixà la posicio d'Esquerra Republicana de Catalunya davant l'actual moment politic. L'assistència fou nodrida.

Cartellera d'« Endavant »

Quarta llista de donatius

per al « FONS PERMANENT DE SOSTENIMENT A LA RESISTENCIA »

Suma anterior	frs.	31.732
Segells venuts per la Seccio del M. S de C. de Paris	fr.	5.000
— — d'Andorra		1 300
Segells venuts pels companys		
L. Aumatell		150
J. Coscalls		30
R. Llopart		150
F. Servent		150
M.B.		250
A. Ferreres		10
Narcis Barrera		150
Ramon Arquer		150
A. Miquel		150
J. Barnola		100
R. Pons		150
M. Pons		20
Sever Planes		100
J. Sasot		150
L. Llongarrin		150
A. Pujol		150
D. Sole		150
R Gallard		150
J. Mestre		100
A. Roig		150
J. Pages		100
Donatiu de M. Sabadell		1.050
B Xuriguera		100
F. Llacuna		100
M. Panes		100
J. Salleres		100
F. Sentis		100
J. Sid		300
Un mecànic català		1.000
Josep Povira		500
Hipolit Mestre		500
Joan Soler		50
A. Iborra		100
M. Gayola		120
J. Gonzalez		140
Hipolit Gaspa		150
A. Esteban		40
J. Renes		200
Jordi Novella		200
M. Bardella		200
A. Ollivé		350
E. B.		1.000
J. Escapa		100
Josep Vallés		350
R. G.		750
Ignasi Roca		200
Georgette Carroz		100
J. Sentis		100
TOTAL.....	frs.	48.692

Publicacions rebudes

« L'Espagne libre »

Sota aquest titol, l'editorial Calmann-Levy acaba de publicar un interessant recull d'estudis sobre Espanya de signatures ben conegudes del moviment exiliat espanyol. Prefaciat per A. Camus, el llibre conté treballs acurats de Jean Camp, Jean Cassou, André Camp, Robert Davée, Roger Grénier, J. Quero Molares, Albert Ollivier, W. H. Auden i Maurice Blanchot. Georges Bataille, director de la col.leccio « Actualité », sota quina égida ha aparegut « L'ESPAGNE LIBRE », ha escrit també per a aquest volum un interessant estudi de la pintura politica de Picasso i un comentari del llibre d'Ernest Hemingway « For whom the bell tolls ? » (Per qui toquen a morts ?).

Inutil dir la simpatia que ens inspiren les activitats de Georges Bataille i particularment les que ha esmerçat en la direccio del llibre que ens ocupa, i del qual A. Camus ha pogut dir, ben justament i amb tota la recança per la limitacio que aixo comporta, que era « *el testimoniatge d'alguns homes que senten que no son lliures del tot* », « *el llibre d'aquells que no han signat tractats comercials (amb Franco) i que continuaran privant-se de taronges* »

Histories de coneguts

per Rafael TASIS

Aplec de narracions inspirades en personatges i moments de la historia de Catalunya amb el següent sumari : Mort d'un guerrer. El rei de Salonica. Mort d'un politic. El poeta i els seus amors. L'aprenent d'historiador. Perot lo lladre. Dos discursos. El Portal de Mar. Sis cordes. El senyor Governador. La Ciutat del Perdo.

El llibre, editat per E. Ragasol, s'ha posat a la venda al preu de 500 francs l'exemplar en paper de fil i 130 francs l'exemplar en paper corrent.

Administracio

Amb motiu d'haver-se traslladat les oficines d'ENDAVANT, aquesta administracio posa en coneixement de tots els subscriptors que l'import dels abonaments i els donatius de tota naturalesa han de fer-se, a comptar d'aquesta data, a la següent adreça postal :

Compte courant postal
Montpellier N· 496.26

Josep BUIRA, 13, rue du Pardal
Perpignan (Pyr.-Or.)

NOTES PREGADES

Avis als deportats

La « Federacio Espanyola de Deportats i Internats Politics Victimes del Feixisme », ens comunica :

« El Govern francès ha disposat el pagament d'una prima de vuit mil francs als parents més proxims dels deportats morts en Alemanya. Les persones amb dret a la percepcio de la susdita quantitat son les següents :

La vidua, en primer lloc ; els fills, tenint en compte que aquests hauran de fer-ne la peticio conjuntament per al repartiment equitatiu. Si ni l'esposa ni els fills no resideixen a França, aquests drets corresponen als pares de la victima, els quals precisaran eventualment dels següents requisits :

El pare ha d'haver complert els 60 anys, i en el cas contrari està obligat a presentar un certificat mèdic que justifiqui la incapacitat per a tot treball La mare ha d'haver complert 55 anys, i a defecte d'edat haurà de presentar un altre certificat anàleg.

Amb la finalitat de procedir a la constitucio dels expedients corresponents i per a tota mena d'informacions, els interessats poden adreçar-se als nostres Secretaris Departamentals. Per a aquells departaments on no existeixi Delegacio, els interessats poden adreçar llurs sol licituds d'atestacio directament al Consell Nacional, 7 rue des Arts, à Toulouse (Hte-Gne) o bé a les departementals més proximes. »

El Secretari General
DOMENECH. Signat.

Conferència comarcal igualadina

« Tots els exiliats que hagin residit en algun dels pobles de la comarca d'Igualada, son invitats a la conferència que es celebrarà a Moutauban, sala d'actes del Casal Català (Café Richelieu), Allées Mortarieu-Promenade, el diumenge 24 de febrer, a les 9 del mati. Sessio preparatoria el dissabte abans, a les 9 del vespre, rue de la Fabrique numero 6, segon pis.

Ultra el desig sentimental de posar en contacte a tots aquells que des de fa prop de deu anys lluitaren junts allà baix, en moments de prova i d'il·lusio, la conferència té per objectiu la confrontacio d'anhels, idees i projectes de companys de disciplina politica i sindical diversa, per tal de crear la possibilitat d'encarrilar tots els esforços, neguits i experiències, vers una accio conjunta que asseguri l'èxit i l'eficàcia constructiva en la vida local i comarcal des de la nostra arribada a la Pàtria.

Tota la correspondència ha d'ésser adreçada à M. Barthélémy TORNER, à SEPTFONDS (Tarn et-Garonne) ».

Endavant

Un exemplar : 5 frs.
Subscripcio de 10 « 60 «

Amb el preu de la subscripcio van compreses les despeses d'envio.

Per a la Resistència interior de Catalunya

EL QUE NO US DIRA LA PREMSA FRANQUISTA

El President del Govern de la Republica ha arribat a França – L'Assemblea de les Nacions Unides adopta per unanimitat l'exclusio de l'Espanya franquista – La vaga de Manresa s'estèn ràpidament per tot Catalunya

Endavant

La Catalunya

La vaga de Manresa s'esten ràpidament per tot Catalunya

A Sabadell, Tarrassa, i en diverses pelleteries igualadines, els obrers han manifestat llur protesta contra una situacio insostenible declarant, com els treballadors textils de Manresa la vaga de braços caiguts que s'estèn ràpidament per tot Catalunya.

A Barcelona, els obrers del « Vulcano » han seguit l'exemple. A poc a poc, el moviment vaguistic pren propor ions greus i menaçants per a l'estabilitat del règim l'ordre repres- del qual ha de fer front continuament a tota mena d'alteracions de l'ordre public.

La carestia no cessa d'agravar se progressivament i el nivell mitjà de vida ha augmentat en el curs d'aquests dos mesos darrers, d'un vint-i-cinq per cent.

Al mercat a les cues, als restaurants, a l'espectacle, el poble exterioritza obertament el seu descontent. Mai com ara al llarg d'aquests darrers set anys penibles, la misèria no havia arribat a assolir un aspecte tan espantos. El passat mes de gener fou, especialment, per als barcelonins, un mes de dures proves. Els queviures doblaren de preu i mai com ara no ens haviem adonat de la vastedat del marcat negre (estraperlo) per tant punit per les lleis franquistes, pero que troba, a l'ampar dels medis oficials, l'escalf i la impunitat que li permeten esdevenir omnipotent. Articles que fins ara abundaven, s'han fet rarissims. Els llegums han desaparegut completament dels comerços. Aquesta carestia creixent explica, en bona part, l'actitud dels obrers en vaga que cerquen no solament una augmentacio de llurs salaris, ans atreure l'atencio del mon democràtic sobre les miserables condicions de vida a què els té subjectes la tirania franquista.

Nova-York

El President del Govern de la Republica Espanyola camí de Paris

El Sr. Josep Giral, President del Govern republicà espanyol, ha sortit de Nova York cap a Paris. El Sr. Giral ve acompanyat del seu fill i altres personalitats de la politica espanyola.

Abans de deixar Nova York el Sr. Giral ha tingut, a Washington, una llarga entrevista amb M. Acheson, Sot-secretari d'Estat. A la sortida, el President, ha fet manifestacions als periodistes. « Malhauradament, no us puc anunciar, encara, el reconeixement del nostre Govern — ha dit el Sr. Giral, el qual ha afegit : Tanmateix, ja comptàvem que el primer pais que ens acordarà aquest reconeixement serà la França ».

Madrid

Franco es separa dels seus amics...

Com a conseqüència de les fortes pressions exercides pels aliats, Franco ha decidit separar-se d'alguns dels seus amics nazis. La primera expedicio, composta de 32 persones entre les quals s'hi trobava el Cap del partit nazi en Espanya, Hans Thomsen, i l'encarregat d'afers alemanys a Madrid, Sigismund von Bibra, ha deixat Espanya a bord de dos transports aeris americans. Divers membres de la Gestapo es trobaven en aquesta primera expedicio.

...pero no de tots

Hans Doerr, antic agregat militar de l'ambaixada d'Alemanya a Madrid, ha declarat recentment : — « No hi ha cap rao que els meus amics i compatriotes s'inquietin. Hi ha massa capitalistes que tenen interessos en la Farben Industria i en l'Electrizitats per a voler enfonsar-nos, i les autoritat espanyoles saben, per altre costat, amb qui podem comptar. La declaracio de Postdam... son papers mullats ».

Malgrat les extradicions, encara en queden !

Lequerica indesitjable a Washington

José Félix de Lequerica, l'ex-ministre de Negocis Estrangers de Franco, havia estat proposat darrerament per a remplaçar a Càrdenas, ambaixador franquista a Washington. Vists els seus antecedents i el sinistre paper que jugà a l'ambaixada de Paris durant l'ocupacio alemanya, Washington ha refusat considerar-lo persona grata. Encara un que resta en atur forços.

Londres

El franquisme redobla les precaucions

El malestar creixent en Espanya obliga Franco a redoblar les precaucions per tal d'evitar la infiltracio a la Peninsula d'elements resistents. Aixi, la premsa anglesa es fa resso de les declaracions d'un capità de la marina mercant anglesa, segons el qual, tots els vaixells d'origen estranger son rigurosament escorcollats per patrulles composades d'elements de la guàrdia civil i de l'Exèrcit. El mateix capità afageix :

« Aquestes patrulles s'instal·len a bord dels vaixells i no els abandonen fins que aquests deixen el port. No cal dir com aquestes mesures de vigilància excepcional fereixen i molesten el personal de les tripulacions mercants que ja amb prou recança aborden els ports espanyols ».

Franco continua venent

El diari d'informacio financera « City Observer » es fa resso d'una indicacio que li ha estat feta i segons la qual el govern de Franco hauria cedit a un grup financer americà el 52 % de les accions afectant a les Companyies de Ferrocarrils espanyoles i de les quals l'Estat n'era posseïdor.

Els cercles oficials madrilenys no han desmentit ni confirmat la noticia.

Les presons del « Paradis Falangista »

Henry Gielb-Bryla ha publicat recentment a « Tribune » de Londres una sèrie d'articles sobre les presons de Franco en les quals el periodista anglès hi ha passat força temps. Parlant de la joventut que es marceix en les ergàstules franquistes, Gielb-Bryla diu : « La major part d'aquesta joventut no té més que de setze a vint anys. Abans d'ésser empresonats pel règim falangista, tots aquests joves eren encara infants plens de salut i joia. Ara, pero, aquesta joia l'han perduda i la salut els manca. Diriau que son pomes podrides. Tots han envellit prematurament. La major part d'aquests « combatents per la llibertat del poble espanyol » no han combatut mai. Han estat empresonats, en tot cas, perquè algun dels seus familiars es trobava, durant la guerra civil, al costat de l'Exèrcit legal de la Republica. Altres, per contra, no tenen la més lleugera nocio que els permeti suposar la causa de llur empresonament »

I per tant, no haviem quedat que Franco liquidaria, pel mes de gener, tota la poblacio penal d'Espanya ?

Perquè Franco m'ha expulsat d'Espanya

El News Chronicle *publicava, el 24 de desembre proppassat, un article del seu corresponsal a Madrid, Ferreira de Sa, titulat « La Resistència actua a 40 quilometres de Madrid ». En aquest article s'hi deia que* « el creixent nombre de forces resistents concentrades en les muntanyes espanyoles esdevenien una greu menaça per a l'ordre interior d'Espanya » *i l'autor puntualitzava que, tots aquells detalls, li havien estat fornits per un oficial de l'Exèrcit que havi- estat designat* « en un destacament de Guàrdia Civil per a combatre els rebels ». *El susdit oficial assegurava que els efectius dels resistents ascendien a alguns centenars d'homes, tots ben armats, i que per indrets actuaven a 40 quilometres solament de Madrid — Serra del Guadarrama i de Gredos i als entorns de la ciutat d'Avila. Després de l'aparicio d'aquesta informacio, el corresponsal del* New Chronicle *fou invitat a abandonar l'Espanya franquista. En l'article que reproduïm a continuacio, aquell explica el per què d'aquesta decisio.*

per FERREIRA DE SA

La meva expulsio de l'Espanya fascista és una conseqüència de la meva credulitat en la llibertat de premsa, i, també, per haver redactat una informacio sobre una historia verídica.

En despit de l'abolicio de la censura per als corresponsals estrangers acreditats a Madrid, el Servei de premsa del Ministeri de Negocis Estrangers espanyol m'ha significat que aquella continuava existint, tot dient-me :

— « Si voleu continuar residint a Espanya haureu d'escriure, vos mateix, garantint-nos la seva publicacio, una rectificacio formal de la vostra historia sobre l'activitat de la Resistència ».

La meva actitud fou marcada per un refus categoric d'executar-me.

Tanmateix, jo havia ofert una o altra de les següents alternatives :

Ia. — Enviar el meu diari una denegacio oficial de la meva informacio.

IIa. — Que hom em donés les facilitats necessàries per a recorrer les muntanyes, confirmant les meves informacions, si durant el meu viatge en trobava la justificacio, o per a desmentir-les, en cas contrari, assegurant que els detalls que hom m'havia donat eren mancats de fonament.

El 12 de gener, encara no havia rebut cap resposta a la meva suggestio, pero em pervingué una lletra del Director General de Policia invitant-me à passar pel seu despatx el dia 15 del mateix.

Aixi vaig fer-ho, i el Director General, Sr. Francesc Rodriguez, em comunicà que les meves proposicions havien estat rebut, jades et que el Govern em donava un plaç de cinc dies per a deixar el pais.

El dijous següent, dos dies abans de deixar Espanya les autoritats de l'Ambaixada britànica em feren dir que s'havien interressat pel meu cas i que feien esforços per tal d'anul·lar la meva ordre d'expulsio.

El dissabte, pero, l'Ambaixada m'informava que aparentment les meves suggestions, no havien estat considerades satisfactoriamemt i que l'ordre d'expulsio havia estat confirmada.

No podria oblidar, en la meva exposicio, l'entrevista tinguda, en el vell palau de la Puerta del Sol, amb el Tinel Coronel Rodriguez el qual, en el subsol de l'edifici, hi guarda nombroses victimes de la seva tirania. Aquest em deia : « Ens agradaria conèixer el nom del vostre informador sobre la vostra historia de la Resistència. No desitgem pas exercir represàlies contra ell, pero voldriem fer-li veure fins a quin punt els detalls que us ha fornit son inexacts ».

Lisboa, 23 de gener 1946.

Amb l'ajut del portuguès i la benevolença de Déu

Entre oficials de l'Estat Major portuguès i de l'Exèrcit espanyol, han tingut lloc converses, a Elvas, frontera hispano-portuguesa, en el curs de les quals s'abordà les possibilitats d'esdeveniments greus a Espanya.

Els militars espanyols desitjaven conèixer d'abans mà l'actitud que adoptaria l'Exèrcit portuguès si l'eventualitat d'una revolta popular es produis a l'interior d'Espanya.

Reflexions de post-guerra

per Edmond ARMENGOL

DESPRES de cinc anys de lluita, s'ha acabat la guerra més cruenta que registra la historia. Milions de morts en el front i a la reragnarda; milions de ferits i de malalts per sempre més. Milions d'éssers sense aixopluc, sense mobiliari, sense les peces de vestir més necessaries. Milers d'hectàries de terreny improductives per a molts anys. Milers de cases, de kilometres de via, de carreteres ; milers de ponts, de vagons, de màquines de tren destruïts. Destruccio en proporcions immenses de tot el que hauria d'ésser font de progrés i de benestar per a la humanitat. Cinc anys durant els quals, a causa de les restriccions alimenticies, la joventut que no ha mort sota les bales o les bombes, ha estat victima fàcil de la tuberculosi, que ha fet i segueix fent estralls esfereidors. Cinc anys que restaran marcats en el calendari de la historia com l'època més victimària d'ençà que el mon és mon.

I tot aixo, en nom de què ? Per a uns es tractava de « l'espai vital », del « repartiment de colonies », de fer la « Gran Asia ». Es tractava d'eixamplar el radi d'accio politic, economic, social i cultural, sense tenir en compte la voluntat sobirana dels pobles que predestinaven a suportar-ne l'influència. Els paisos que sortiren a la palestra per a oposar-se a les esmentades pretensions, ho feren en nom del dret dels pobles a disposar lliurement de llurs destins ; contra de no importa quina imposicio en qualsevol terreny ; amb el fi d'assegurar, d'una vegada per a sempre, una estabilitat i una veritable pau al mon.

I bé, s'ha acabat la guerra després d'haver conegut els efectes fulminants dels bombardeigs, dels tancs, de les super-fortaleses i, finalment, de la bomba atomica. La humanitat tota ha pagat un car tribut de sang a l'esdevenidor.

Les potències del mal han estat aniquilades, els defensors de la llibertat i de la justicia han triomfat plenament. Podem, malgrat aixo, sentir-nos segurs del futur ? Els paisos vencedors mantindran la paraula donada solemnement el mon ? Sense voler pecar d'impacients, cal no descuidar la vigilància. No oblidem que foren les divergències de caire economic — que es digui el que es vulgui en contra — les que portaren la humanitat a l'estat de misèria i d'esgotament actual, i que, encara, per molta gent, aquestes raons estan per damunt de tota altra consideracio nacional, cultural, de raça o de religio.

Amb la victoria socialista anglesa, el mon ha guanyat un punt d'avantatge contra els que no admeten altra llei que la de llurs milions ; la victoria dels obrers francesos n'ha estat un altre. La caiguda del regim falangista a la Peninsula Iberica i el retorn de la legalitat republicana al pais, en serà un altre no menys valuos, a condicio que la classe treballadora i antifeixista sàpiga ferne hon us.

Cal que tothom comprengui que, unicament acabant amb el desig de situar-se per damunt dels altres i amb la ferma conviccio de col·laborar en el concert internacional, es podrà, en el futur, assegurar la pau i el benestar dels homes i dels pobles.

Als internacionalistes, doncs, ens toca ésser els capdavanters de la cruenada pacifica que, amb l'acabament de la guerra, ha començat. El nostre lema ha d'ésser : Pel benestar i la igualtat dels homes i dels pobles ! Pel Socialisme i per la Llibertat !

La dona i el socialisme

per ISABEL

SOCIALISME tàcitament, vol dir trencament amb tot allo que és vell i que, per a nosaltres, dones obreres, significa ignorància i negacio dels nostres drets més justos. Socialisme vol dir un demà millor ; és per aixo que admetem amb esperança el mot revolucio.

Solament en el socialisme trobarem un mon just per als nostres fills ; en ell desapareixerà el neguit que sentim quan els acaronem bo i demanant si ells coneixeran les mateixes misèries i humiliacions que hem conegut nosaltres quan ens preguntem si ens serà possible de donar-los l'educacio deguda. En el socialisme desapareixerà el dolor immens que senten les mares quan veuen morir llurs fills per manca dels mitjans per a combatre les malalties, conseqüència de la misèria.

Les dones, identificades i agrupades en el socialisme, hem d'elaborar un programa que serveixi per a assolir la solucio dels problemes que ens son propis. Ens cal interessar-nos en la politica. Ens cal viure intensament tots els problemes de casa nostra i del mon. Avui la guerra ha acabat. El preu de l'experiència que ella ens ha procurat l'hem pagat a un preu car. Pero aquesta experiència s'ha ajuntat a la que hem adquirit en el curs de la nostre joventut plena d'esdeveniments intensament revolucionaris.

Amb l'acabament de la guerra, s'inicia una nova lluita punyent. El sofriment, les humiliacions, el terror que hem viscut, ens menen a lluitar amb totes les nostres forces per tal d'evitar una nova guerra. Ens cal fer-ho tot per tal de mantenir la pau i, en ella, poder assegurar a la humanitat tot el fruit del progrés i de la intel·ligència. I en la nostra lluita ens cal cercar l'assoliment dels objectius indispensables a la nostra condicio de dones i de mares. Ens ca obtenir la creacio de maternitats, d'hospitals i sanatoris, amb tots els avanços de la ciència moderna. I locs adequats per als vells, i tantes i tantes millores que per elles soles, seran una veritable revolucio.

La dona catalana ha d'incorporar-se amb tot el seu entusiasme a la lluita. No hem d'entrar en un partit politic per a formar-hi la seccio femenina. No. Aquesta etapa ja ha estat superada. La dona pot ésser militant d'un partit obrer. Ella pot posar-se al costat del company amb els mateixos drets i amb els mateixos deures.

A Catalunya, la dona ha pres una part molt activa en la lluita contra el feixisme. I el franquisme tampoc ha fet diferències en la seva repressio ; aquesta ha estat tan forta per a l'home com per a la dona. Per aixo la dona treballa activament a la Resistència. Quan ha estat necessari, la dona ha entrat en el combat ; en l'exili ha sofert les mateixes calamitats que l'home. Ha sofert i ha mort a les presons i en els camps d'extermini a Alemanya. I, quan ha calgut, ha mort serenament davant dels fusells franquistes.

Per aixo, avui, la dona sent la necessitat pregona de trencar amb els prejudicis que, fins ara, l'havien mantingut en un pla de desigualtat i, per aixo, la dona vol esdevenir militant del gran partit que necessita la classe obrera catalana.

El Moviment Socialista de Catalunya que aspira a esdevenir aquest gran partit, acull totes les dones que volen lluitar per llur emancipacio. El mon avança vers el socialiame, i la dona catalana, que sempre ha estat a la capdavantera de totes les inquietuds, ha de donar, una vegada més, l'exemple.

Col·laboracio de Catalunya

Les « grandeses » d'Espanya

ES UN FET evident que la historia no s'apèrn a l'escola, i que la veritable instruccio no s'adquireix als centres docents oficials. Recordem, a proposit d'aixo, la frase d'aquell senador espanyol, que en un rampell de franquesa va dir : « Cuando sali de la Universidad, tardé veintos años en desasnarme »

En efecte, les histories oficials ens parlen d'uns temps gloriosos en què no es ponia mai el sol en els dominis de Castella, en què els galions tornaven de les Indies occidentals carregats d'or, en què la fe catolica unia fraternalment les poblacions més heterogènies, escampades arreu del mon, etc

Pero, quan hom llegeix la literatura dels grans escriptors espanyols hom s'adona que en aquells temps els pobles dominats per Castilla vivien en un estat de pobresa tan extrema que el repartiment del « bodrio » a les portes dels convents va elevar-se a la categoria d'institucio nacional. Es respartia « bodrio » a Espanya, a Flandes, a Nàpols, a la part castellana de l'Amèrica del Nord, a la del Centre, a les Antilles, a tota l'Amèrica del Sud i a les Filipines. Com podeu veure, la civilitzacio espanyola brillava a totes les latituds.

Es clar que repartint el « bodrio », els bons frares feien un acte de caritat cristiana, perquè tenien el dret, després d'haver-se afartat ells de disposar com vulguessin de les sobralles, i ells, en lloc de donar-les als porcs, les donaven als pobres tenint en compte que la misèria era l'estat normal de la poblacio que tenia la sort de viure en els dominis de Castella. Nosaltres afegim, per la nostra part, que aquellagent no era tant de plànyer com sembla a primera vista, perquè ningù no els va negar mai el dret de guanyar el cel si eren a'lo que es diu « bonsminyons » i que, ben mirat, un poble no s'ha de compadir quan té el « bodrio » assegurat i el cel també assegurat, perquè de convents i d'esglésies n'hi havia a cada cantonada. A més a més també tenia aquella gent un espectacle assegurat : el de les fogueres i dels suplicis públics de la Santa Inquisicio. Cada setmana n'hi havia a dojo : cremaven els « inadaptats » de viu en viu, i els qui havien sucumbit als turments dels interrogatoris els cremaven en estàtua.

Una cosa que s'ha d'aclarir, pero, és quan va començar la « decadència ». Els plumifers franquistes han dit en tots els tons, i encara continuen sostenint-ho, que la « decadència » va començar quan els principis liberals es van infiltrar a Espanya i van contagiar els homes de govern i els monarques.

Pero els qui tenim el mal costum de fullejar massa llibres sabem que la « decadència » ve de molt més enrera. Potser del segle XVI. La majoria dels sobirans de la casa d'Austria van ser uns homes pràctics, d'aquells que tenen per tema « tranquillitat i bons aliments ; maldecap, cap ». etc N'hi va haver un de molt divertit, l'anomenat Carles II *el Hechizado*. Aixo de *el Hechizado* li ho deien perquè creien que tenia el dimoni al cos, i cada matí dos clergues entraven a la seva cambra, el posaven nu de pèl a pèl, l'untaven d'oli beneït, deien moltes llatinades i li donaven una purga dràstica. Després, en fer efecte la purga, els dos clergues miraven atentament si sortia el dimoni pel lloc estratègic

Ens permetem de creure que els reis de la Casa d'Austria no estaven gens contagiats d'idees liberals com tampoco estaven llurs predecessors que van decretar l'expulsio dels Jueus i dels Moros. Historiadors seriosos han dit que els punts inicials de la decadència d'Espanya van ser precisament les dites expulsions, perquè sense els Jueus el comerç i la industria van quedar paralitzats, i sense els Moros l'agricultura va quedar morta

Després va venir l'estreta cooperacio de la Inquisicio amb la monarquia a fi d'exterminar tots els « inadaptats ». Tals eren els qui s'atrevien a pensar per compte propi els qui tenien desig de millorament, de renovacio, de reforma de les institucions que esdevenien caduques. Qualsevol persona que feia ombra a l'Església o a la noblesa, o solament que no queia a l'ull del rector de la parroquia era condemnada a la foguera sota l'acusacio d'heretgia o d'embruixament després de confiscar-li tots els béns. L'acusat podia ésser sotmès a la tortura fins que confessés el delicte, i no tenia advocat defensor, perquè qui l'hagués defensat s'hauria fet automàticament reu d'heretgia El qui es « penedia » *in extremis*, li feien abjurar públicament els seus errors i li feien denunciar els seus complices, pero quedava condemnat a preso perpètua i els béus li quedaven igualment confiscats. Aleshores venia la detencio dels complices, els quals denunciaven, a llur torn, altres complices, i mentrestant la poblacio s'empobria i s'envilia cada dia més.

Aquests mètodes deliciosos s'aplicaven tant a la peninsula com a tot l'imperi, i així s'explica la immensa simpatia que les poblacions colonials tenien a la « madre patria ».

Tals mètodes van contribuir de manera decisiva a la decadència que elsfalangistes volen atribuir a les idees liberals i democràtiques que van sorgir de la Revolucio Francesa.

Mussolini va ser el primer que va culpar la Revolucio Francesa d'ésser l'origen de tots els mals de la societat moderna. No obstant, és ben evident que els progressos de la civilitzacio i de laindustria, i el subsegüent millorament general del nivell de vida, son deguts a aquell moviment, que va abatre els privilegis de la noblesa i va eliminar les traves que impedien el desenvolupament de l'economia burgesa.

Pero, com ja hem tingut ocasio de demostrar-ho, el feixisme, que es titula renovador i revolucionari, no és sino un retorn a formules caduques i si hagués triomfat, hauriem tornat a caure precisament al'estat social d'abans de la Revolucio Francesa, o sia al sistema de castes.

I a Espanya ja no cal dir-ho. L'enderrocament del franco-falangisme i el restabliment de la democràcia evitarà el retorn als temps de Torquemada

E.F.

Barcelona, gener 1945

Actuacio de la coral "Déodat de Séverac"

FA uns tres mesos, unes quantes personalitats tolosenques, al front de les quals es troba el Dr. Ismael Girard, secundades per un grup de catalans, varen reorganitzar la coral que porta el nom del prestigios music Deodat de Severac Una munio de catalans d'ambdos sexes s'aplegaren sota la batuta del Mestre Marc Armengol, i els assaigs començaren.

Diumenge, dia 3 de febrer aquesta coral es presentava al microfon de Ràdio-Tolosa i ens feia entendre un programa compost d'obres d'autors occitans i catalans. El Dr. Girard feu la presentacio dels executants i, en llengua catalana, va donar l'explicacio detallada de les obres del programa : en occità « Yan petit que danse » « Lous l'ilhoules » i « Digos Janeto » ; en català, « Les fulles seques », « La sardana de les Monges » i « Marinada ».

L'entusiasme dels nostres compatriotes, i la delicadesa de fer-nos oir les nostres cançons, avui prohibides pel franquisme, és lloable i des d'aquí els fem palesa la nostra gratitud encoratjant-les a millorar i sovintejar llurs actuacions.

Es de doldre, tanmateix, que els organitzadors del programa no hagin tingut en compte l'actuacio anti-patriotica de certs autors que com Pérez Moya, autor de « Marinada », no han cessat de col·laborar amb el franquisme. Una setmana abans del concert donat per la Coral « Deodat de Severac » precisament, el Mestre Pérez Moya dirigia a Girona, un altre concert, aquest en castellà, en commemoracio de l'aniversari de l'alliberament de la ciutat catalana per les forces « nacionals », les mateixes que afusellaren el malagunyat Rahola.

Sense deixar-nos endur pel nostre odi al franquisme, i sense ganes de barrejar la música amb la politica, entenem pero que tots aquells que han demostrat ésser indignes de la nacionalitat catalana haurien d'ésser classificats en una categoria apart, com a indesitjables.

Inutil dir amb quin plaer veuriem que la Coral « Deodat de Severac » ratllés dels seus propers concerts les obres de Pérez Moya i la de tots aquells altres que hagin traït la causa de Catalunya.

J.A.

La balança economica interior

per Joan MARÇAL

BEN SOVINT sentim parlar de la balança comercial. Fin més de quatre es valen d'aquest estri per demostrar, per A més B, que no es poden apujar els salaris. Pero jo he de fer remarcar a aquests i als altres, que la veritable balança que estableix el règim economic interior d'un pais, és molt mes precisa i molt més delicada i que un pais no marxa més que quan tothom es preocupa de fer un bon pes amb aquesta segona balança.

Un pais no pot arribar a pintar res en el camp economic internacional si interiorment no té els seus problemes resolts. El desgavell interior es menja inutilment l'energia que es podria manifestar amb lets externs.

Si s'apujen els jornals s'encarirà el preu de les coses. Els de l'straperlo no necessiten veure el què es paga als obrers per fixar els preus llurs. Es evident que un augment del preu dels jornals repercuteix en el preu de cost dels productes, pero si les fàbriques treballen a mig rendiment per manca de matèria prima, la repercussio és encara major. I, a més, és que el ministre del Treball ha augmentat els salaris de les abelles o el preu dels aliments que mengen ? Com és, doncs, que la mel s'ha apujat ?

Quan es parla d'aquesta influència dels salaris en el preu de les coses s'oblida a posta un aspecte molt més interessant. Qui pot ignorar que l'obrer és, d'un costat, un productor que cobra el seu salari i, de la banda oposada, que és un consumidor que compra els productes de les industries i de l'agricultura ? Si l'obrer no disposa de diners, de què viurà la industria ? Com es desfarà dels productes fabricats ?

Els diners tenen aquest doble caràcter, de servir de signe representatiu de la remuneracio del treball i de material que es canvia contra els productes de l'agricultura i de la industria. L'interès de tots està en acréixer fins al màxim possible la velocitat de circulacio de la moneda Si un franc és el mati d'A, al mig dia de B i al capvespre és de C, la seva valor serà igual a tres francs. Si tot el dia està en mans d'A, la seva valor serà perfectament nul la.

En una ciutat hi ha deu mil taxis tancats en els garatges. Es com si la ciutat no en tingués cap. Ho hem vist durant la dominacio nazi. Pera què la ciutat es beneficii dels taxis, cal que rutllin tot el dia, i no que estinguin aturats.

Cal, doncs, que tothom tingui el màxim de diners possible i que procuri fer-los-hi donar el màxim de rendiment. Sols en un pais on tothom disposa de cabals, l'agricultura i la industria arriben a un grau suficient de desenvolupament.

Pero cal, ensems, que es treguin al diner les possibilitats d'arreconar-se en un fons de calaix. Algun dia es dirà que l'estalvi exagerat és un dels mals més grans que pateix la societat moderna.

Avis

La Redaccio i Administracio d'ENDAVANT comuniquen que les oficines del periodic s'han trasladat a la següent adreça : 13, rue du Pardal, Perpignan, Pyr.-Or

Es prega a tots els nostres col·laboradors, lectors i abonats, d'adrecar-nos-hi llur correspondència.

Primer aniversari del MOVIMENT SOCIALISTA DE CATALUNYA

EL DIA 14 de gener del 1945 es constituïa, a Tolosa del Llenguadoc, el MOVIMENT SOCIALISTA DE CATALUNYA, Front organic del socialisme català. Totes les tendències socialistes hi eren representades.

El desig d'unificar en l'accio aquestes tendències, estructurant-les organicament amb vistes a l'esdevenidor del nostre poble, estava present, per descomptat en l'ànim de tots els assistents. La renovacio del pensament socialista allibera nt-lo de dogmatismes contraris a les seves essències fonamentals, la tasca de diferenciacio amb altres tendències dictatorials qualificades a tort de socialistes, i sobretot, la necessitat d'assegurar enmig del desori i la desorientacio generals la continuacio historica de la humanitat i dels pobles per les vies progressives dels ideals socialistes eren, pero, altres tants objectius que els reunits assenyalaven amb una mateixa sincera espontaneitat a l'ambicio politica del nou organisme que anava a constituir-se.

Els assistents a aquesta primera reunio s'adonaven, en altra, dels problemes inel·ludibles que es plantejaven, aleshores com ara, al socialisme : crisi de quadres com a conseqüència del creixement vertiginos del mon socialisma ; crisi de programes, provocada per la incorporacio als nostres idearis de grans masses vingudes de tots els punts de l'horitzo i a les quals el socialisme havia d'enquadrar, politicament, en llur marxa persistent i multidimensional vers el poder Per al nou organisme que anava a néixer, organisme de nou tipus, el socialisme deixava d'ésser una filosofia per a iniciats.

Malgrat les concordàncies, pero, un gran moviment d'opinio i d'entesa no es crea de cap i de nou si prèviament no es pot comptar amb la bona voluntat de tots, amb la sinceritat de tots, amb el desig de coincidència de tots per tal d'arribar a l'elaboracio d'una unitat d'accio sentida i eficient, per damunt dels prejudicis de partit i de tendència. La voluntat hi fou, la sinceritat no hi mancà, el desig d'entesa fou unànime.

Les experiències viscudes ens havien acostat mutuament vers un terreny de discussio immillorable : per a tots nosaltres el socialisme, tan propens al dogmatisme, havia superat la seva funcio de zelador d'uns principis intangibles per a esdevenir el nord vivent i sensible d'un mon en crisi, el punt de confluència de forts corrents d'opinio conjugats en un mateix desig de viure, en un mateix anhel de pau, en un mateix sentiment de justicia i voluntat de renovament social.

La tasca difícil per la seva envergadura, fou enormement facilitada per aquesta favorable disposicio d'ànim de tots als presents. Els treballs avançaren ràpidament. I el MOVIMENT SOCIALISTA DE CATALUNYA quedà, ara fa un any, definitivament constituït enmig de l'entusiasme general.

o — o

D'aleshores ençà, el MOVIMENT SOCIALISTA DE CATALUNYA no ha cessat de fer camí consolidant les posicions i afiançant la línia de conducta del que avui és, indiscutiblement, el Front orgànic del socialisme català. Alliçonats pels esdeveniments, convençuts pels resultats obtinguts, una rera l'altra totes les tendències del socialisme del nostre poble han anat adherint al MOVIMENT SOCIALISTA DE CATALUNYA. Grups importantissims, tant per la personnalitat dels seus dirigents com pel volum d'opinio que representen, han unit a la nostra llur accio valuosissima. D'Amèrica on s'hi troben exiliats, de Bèlgica, d'Anglaterra, de França, el Moviment Socialista de Catalunya ha rebut l'adhesio entusiasta de nuclis i sectors socialistes empenyats pel noble impuls de servir Catalunya i el seu poble treballador.

A l'interior, en les grans ciutats com en les comarques, on els nostres dirigents son coneguts i estimats de les masses obreres i camperoles, el MOVIMENT SOCIALISTA DE CATALUNYA no ha cessat de desenvolupar-se i d'influenciar de més en més, per la seva politica conseqüent, l'accio de la Resistència, assegurant-ne l'eficàcia i ampliant-ne el resso. El primer entre tots, el MOVIMENT SOCIALISTA DE CATALUNYA ha indicat el sentit historic de la lluita resistent que sosté el nostre poble contra la tirania franquista, tot posant-ne de manifestles essències populars que l'animen i el renoven sens repit.

El balanç d'aquest primer aniversari de la constitucio del MOVIMENT SOCIALISTA DE CATALUNYA és altament i innegablement optimista. Tots els nostres adherents poden sentir-se orgullosos dels resultats obtinguts amb llur concurs directe. I tots els nostres simpatitzants, també.

En celebrar el primer aniversari de la vida publica del MOVIMENT SOCIALISTA DE CATALUNYA el seu Consell Directiu, per mitjà d'*Endavant*, el nostre organ i portantveu del socialisme català, renova la seva confiança i simpatia a tots els seus adherents i nombrosos seguidors, tan individuals com col·lectius, i, especialment, als companys de Catalunya, recordant-los el deure imperios de seguir lluitant en tots els terrenys, des de totes les latituds, amb totes les armes, contra la tirania de Franco i el falangisme

Colze a colze amb el socialisme espanyol representat pel P. S. O. E. i amb tot el moviment antifranquista en general, el Consell Directiu del MOVIMENT SOCIALISTA DE CATALUNYA entèn seguir menant, des de la capdaventera, el combat victorios per la democràcia politica ibèrica i per la llibertat nacional de Catalunya.

EL CONSELL DIRECTIU DEL M. S. DE C.

La vidua de Joan Peiro ha mort

A Mataro, on s'havia trasladat molt malalta des de França, ha mort víctima d'una terrible malaltia la que en vida fou l'excel·lent companya del prestigios dirigent sindicalista Joan Peiro, afusellat pel franquisme.

El dia de l'enterrament, la ciutat obrera de Mataro va voler manifestar, malgrat les precaucions preses per la policia, l'estima que sentia per la familia Peiro tributant en massa un emocionat homenatge postum a l'esposa del gran lluitador. Més de deu mil persones hi eren presents.

Abandonant tallers i fàbriques, tancant els comerços en senyal de dol, el poble de Mataro s'associà en pes al dol. Donant al seu gest espontani la significació d'una repulsa unànime contra el règim d'opprobi de Franco Mataro expressava clarament el desig d'acabar ràpidament amb els assassins dels millors homes del nostre poble.

ENDAVANT s'associa a aquesta manifestacio de simpatia — i de protesta — i envia a la familia Peiro el seu més sentit condol.

Endavant

a New York

Demetri Carceller de retorn d'Amèrica

Home d'afers, capità d'industria, estraperlista oficial, Demetri Carceller ha retornat al « paradis falangista » després d'haver donat un cop d'ull a la marxa dels afers de Wall Street.

Desembarcat a Nova York fa un mes, la seva primera preocupacio fou rebre la premsa per tal de fer declaracions. Els periodics americans menysestimaren la seva « logica », si bé « La Vanguardia Española » reprodui integralment la conversa haguda amb els periodistes. Què digué ? Poca cosa de valor, pero força amanit amb citacions i testimoniatges. Inutil repetir-los, car la majoria son falsos i el rest mancat de veracitat.

A Wall Street Carceller hi anà per ordre, assajant de salvar el règim falangista per un darrer esforç. L'ex-ministre d'Industria i Comerç era l'home idoni per a penetrar en el puixant recinte de la finança americana. L'Espanya falangista, agonitzant, pretenia explotar la voracitat insadollable dels homes d'afers a canvi d'eventuals avantatges politics. Carceller, el qual deu recordrr el magnific film de Frank Capra « Mr. Smith al Senat », on la pressio dels gangsters de la finança arriba al paroxisme, era l'home indicat per a portar a bon terme aquesta mena de converses si tota vegada Wall Street no acceptava el principi. Espoliada pels alemanys amb els bons oficis del mateix Carceller, Espanya no està encara del tot exhausta. Hom podia oferir als « trusts » americans multitud de negocis fàcils i remuneradors, quantioses col·locacions de capitals, concessions ventatjoses, dividends espléndids... Demetri Carceller, doncs, anava a Nova York a fer mirotejar al nas dels àvids financers tot l'atirall de negocis lucratius que oferia « desinteressadament » l'Espanya de Franco a l'Oncle Sam.

La cosa no rutllà, tanmateix, com escomptava Carceller. Tot just havia dipositat les seves maletes al hall de l'Hotel Savoy, que ja el Comité nord-americà pro-llibertat d'Espanya dipositava al Departament d'Estat la demanda d'expulsio del prohom falangista. De bon antuvi Carceller n'esclafí. Aixo no el preocupava. Pero la campanya, frepresa per gairebé tots els grans diaris americans, acabà per desvetllar l'atencio oficial. Carceller fou invitat a abreujar el seu sejorn limitant-se a fer, durant la seva estada, visites particulars d'amistat. Dies després refeia les maletes i emprenia el viatge de retorn cap al « paradis falangista ».

Recentment ha arribat a Espanya. Aquesta vegada la premsa no ha reproduit integralment les seves declaracions. I, molt discretament, s'ha deixat entendre que la resistència que ofereix Wall Street al perllongament del règim franquista, no ha disminuït.

Fet i fet, Carceller no és home de talla per a « traficar » amb els magnats de la finança americana. Aquests s'han adonat que els negocis proposats per Franco corren el perill de la insolvència. Insolvència en tots els terrenys, car la seva politica està maleïda i condemnada per tots els pobles lliures del mon.